

Департамент освіти і науки
виконавчого органу Київської міської ради
(Київської міської державної адміністрації)
Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Інститут післядипломної освіти

Завдання III етапу
XVI Міжнародного мовно-літературного
конкурсу учнівської та студентської молоді
імені Тараса Шевченка

5 клас

Тарас Григорович Шевченко возвеличив український народ і українську мову. У одному зі своїх віршів поет писав:

Ну що б, здавалося, слова...
Слова та голос — більш нічого.
А серце б'ється — ожива,
Як їх почує!..

Завдання. Напишіть твір, у якому поясніть, що для Вас означають поняття «українська мова», «рідне слово». Розкажіть, чи всі у Вашому оточенні спілкуються українською. Поміркуйте, чому громадянам України важливо знати державну мову.

Самостійно доберіть заголовки до твору.
Обсяг – 0,5 - 1 стор.

6 клас

Тарас Шевченко майстерно описував красу української землі. Ось декілька, мабуть, знайомих Вам прикладів:

1) Тече вода з-під явора
Яром на долину.
Пишається над водою
Червона калина.
Пишається калинонька,
Явор молодіє,
А кругом їх верболози
Й лози зеленіють.

2) Зацвіла в долині
Червона калина,
Ніби засміялась
Дівчина-дитина.

3) Встала весна, чорну землю
Сонну розбудила,
Уквітчала її рястом,

Барвінком укрила...

І сині гори за Дніпром

4) Неначе диво. А кругом
Широколистії тополі
А там і ліс, і ліс і поле,
Сам Бог витає над селом...

Завдання. Напишіть твір, у якому поділіться своїми враженнями від словесних пейзажів Тараса Шевченка. Яку саме природу часто змальовує поет? Чому, на Вашу думку, він звертається саме до створення таких картин? Що допомагає митцеві розкрити красу української природи?

Самостійно доберіть заголовок до свого твору.

Обсяг – 1–1,5 стор.

7 клас

У поезії «Садок вишневий коло хати» Тарас Шевченко так описує вечірню годину в українському селі:

Садок вишневий коло хати,
Хрущі над вишнями гудуть,
Плугатарі з плугами йдуть,
Співають ідучи дівчата,
А матері вечерять ждуть.

Завдання. Спробуйте уявити, яку б словесну картину про вечір української родини намалював поет, якби жив у наш час. Свої думки оформіть у вигляді твору-розповіді з елементами опису.

Обсяг - 1-1,5 стор.

8 клас

У своїх творах Тарас Шевченко оспівував лицарський дух Козаччини, волелюбність козаків, героїзм оборонців української землі. Сьогодні ми є свідками того, як наші мужні захисники й захисниці боронять країну від російських загарбників.

Завдання. Поміркуйте, чи можна порівняти славних героїв Шевченкових творів і воїнів, що захищають Україну сьогодні. Пригадайте рядки віршів поета, у

яких він говорить про патріотичні почуття відповідальності за долю власного народу. Власні міркування запишіть у формі вільного есе.

Обсяг - 1,5-2 стор.

9 клас

Уявіть себе учасником навчальної подорожі в одну із європейських країн. В один із днів має відбутися конференція, на якій підліткам з різних країн буде запропоновано розповісти про визначного національного поета.

Завдання. Запишіть власний виступ про Тараса Шевченка, у якому розкажіть уявній закордонній аудиторії Ваших однолітків про поета, актуальність його творів. Використайте влучні цитати на підтвердження власних думок.

Обсяг - 2 стор.

10 клас

Уявіть себе учасником відкритого конкурсу. Його оголосила фірма з пошиття одягу, яка вирішила випустити партію худі з рядками віршів Тараса Шевченка та зображеннями до них.

Завдання. Запишіть виступ-захист, у якому викладіть та обґрунтуйте власні ідеї щодо вибору переліку таких цитат із Шевченкових поезій та ілюстративного матеріалу до них.

Обсяг - 2-2,5 стор.

11 клас

Прочитайте строфи з віршів про Тараса Шевченка, які написали два українських поети в 60-х роках минулого століття.

1. Уривок із поезії Д. Павличка «Молитва»:

*Отче наш, Тарасе всемогутній,
Що створив нас генієм своїм,
На моїй землі, як правда, суціль,
Б'ючий у неправду, наче грім.*

2. Уривок із поезії Леоніда Кисельова «Він був як полум'я»:

Він був як полум'я. Його рядки —

*Дзвінки і небезпечні, наче криця,
Переживуть і жито, і пшеницю,
І хліб, і сіль, і війни, і віки.*

Які з рядків є ближчими для Вас? Можливо, Ви можете процитувати інший вірш про Кобзаря, чи у Вас є власний? Запишіть його.

Завдання. Оберіть цитату з однієї зі згаданих вище поезій (або процитуйте інший вірш про митця) і напишіть за нею есе, поміркувавши у своїй роботі про те, ким же є Тарас Шевченко для Вас і Ваших сучасників.

Обсяг - до 3 сторінок.

Студенти закладів вищої освіти (гуманітарних спеціальностей)

Безумовно, Ви добре обізнані з біографією та творчістю Тараса Шевченка, знаєте, яким непростим і водночас насиченим було його життя, який багатий словесний і малярський доробок залишив нам митець. Останнім часом у медіа можна побачити чимало інформації про друзів і жінок Шевченка, його уподобання, захоплення тощо. Літературознавці говорять про візіонерські, тобто такі, у яких передбачено долю України, здібності митця та досліджують еволюцію зображення Кобзарем певних історичних осіб. Що саме в біографії та творчості Шевченка найцікавішим та найважливішим є для Вас?

Завдання. Уявіть, що ви маєте усі технічні можливості зняти мініфільм про Тараса Шевченка. В основі сюжету може бути доля поета загалом, якийсь із періодів його життя та творчості або навіть окрема подія, можна розкрити один із напрямів діяльності митця чи зануритися у висвітлення поетом конкретної теми у творах. Напишіть сценарій до такого короткометражного фільму, указавши час, місце подій, дібравши музичний та віршовий супровід до епізодів.

Обсяг – 2,5- 3 стор.

Студенти закладів вищої освіти (негуманітарних спеціальностей)

У 2025 році до Дня української писемності та мови на тимчасово окупованих територіях рух громадського супротиву «Жовта стрічка» провів акцію

під назвою «І». «Ця буква – символ, який гріє душу кожному українцю. Він нагадує нам про наше, рідне. Про можливість поважати своє минуле та визначати своє майбутнє», - підкреслили організатори акції. Учасники події розклеювали портрети Т. Шевченка та цитати з його віршів у Мелітополі, Севастополі, Донецьку, Луганську, Євпаторії, Ялті, Алчевську.

Завдання. Напишіть твір-роздум, у якому поміркуйте над тим, чому для українців Тарас Шевченко вже протягом десятиліть залишається одним із національних символів. Наведіть, по можливості, інші приклади з життя, що доводять важливість постаті Кобзаря та його творчого доробку для сучасників. Використайте цитати з Шевченкових поезій, які б ілюстрували Ваші думки.

Обсяг – 2-2,5 стор.

Курсанти ЗВО

За словами Д. Дорошенка, Шевченків «Кобзар» «став найкращою поетичною інтерпретацією козацького періоду України». У Шевченкових творах архетипними є образи козака як звитязця, борця за волю України та творця української слави – у контексті доби Української гетьманської держави. Пригадайте імена оборонців української землі, яких згадує Шевченко у своїх творах. Які, на вашу думку, можна провести паралелі між ними та сучасними захисниками чи подіями Гетьманщини й сьогодення?

Завдання. Напишіть монолог для моновистави, у якому згадайте Шевченкових героїв та героїв сучасності. Використайте цитати із творів Кобзаря. Назвіть конкретні імена, події та факти славетної боротьби за нашу незалежність та національну ідентичність. Доречно буде вказати музичний супровід монологу та декорації на сцені чи відеоряд, який демонструватиметься під час промови монологу.

Обсяг – 2 -2,5 стор.

